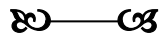

วงจรอำนาจรัฐหรือวงจรอุบาทว์*

STATE POWER CYCLE OR VICIOUS CIRCLE

พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงกโร)

Phra Udomsittinayok (Kumphol Kunungkaro)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author Email.-opal_1982@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

รัฐหรือประเทศใดๆ ในโลกนี้ล้วนแล้วแต่ต้องมีผู้นำเพื่อมาบริหารประเทศให้มีความมั่นคงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจให้เกิดขึ้นและยั่งยืน แต่การขึ้นมาเป็นผู้นำตามระบอบการปกครองในแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของประเทศนั้น ๆ จึงเป็นที่มาของการดำเนินการตามวิธีการเมือง ผู้นำที่จะคงอำนาจของตนให้อยู่ในตำแหน่งการบริหารให้ยาวนานที่สุดซึ่งวิธีนั้นจะเป็นวิธีการตามบทบัญญัติของกฎหมายหรืออาศัยช่องโหว่ของกฎหมายก็ตาม บทความนี้จะนำเสนอการบริหารของผู้นำที่เป็นวงจร ซึ่งผู้เขียนใช้คำว่าวงจรอำนาจรัฐหรือวงจรอุบาทว์ ซึ่งอำนาจรัฐในที่นี้หมายถึงอำนาจอธิปไตย ซึ่งเน้นการเข้าสู่ตำแหน่งของฝ่ายบริหาร ตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ

คำสำคัญ : วงจรอำนาจรัฐ; วงจรอุบาท; อำนาจ

Abstract

The state or country in this world, all must have leaders to manage the country to have political stability and economy sustainability. The path to be regime leader in each country may differ depending on the context of that country. Therefore, it is the source of political action and leaders want to maintain their power in administrative positions as long as possible, whether by means of law or by loopholes. This article will present the management of cyclical leaders. which the author uses the term state power cycle or vicious circle. The state power here means sovereignty. which focuses

*Received August 7, 2021; Revised August 10, 2021; Accepted August 24, 2021

on entering the position of the management according to the principle of democratic governance which has legislative, executive and judicial powers

Keywords: State power circuit; Vicious circle; Power

บทนำ

“วงจรอุบาทว์” คือ วงจรการเมืองที่มีประชาธิปไตยสลับกับเผด็จการหรือการเลือกตั้งสลับกับรัฐประหาร ซึ่งคนจำนวนไม่น้อย รวมถึงในตำรารัฐศาสตร์ก็จะโทษว่า เป็นเพราะนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง ที่พอเลือกตั้งเข้ามาแล้วก็ทำหน้าที่ได้ไม่ดี คอร์รัปชันคดโกง ทหารก็เข้ามาทำรัฐประหาร แต่คนอีกจำนวนหนึ่งก็โทษว่า ทหารนั้นแหละ “ตัวดี” คอยจ้องยึดอำนาจอยู่ตลอดเวลา โดยอ้างเหตุความวุ่นวายในบ้านเมือง และความไร้ประสิทธิภาพของนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2562)

ในตำรารัฐศาสตร์กล่าวถึงบทบาทของทหารในประเทศด้อยพัฒนาว่า เริ่มต้นมักมีหน้าที่หลักในการ “ค้ำจุนเสถียรภาพ” หรือประคับประคองสร้างความมั่นคงให้กับผู้ปกครอง แต่เมื่อทหารเห็นว่าผู้ปกครอง “ไร้ประสิทธิภาพ” เช่น ประสบความล้มเหลวในการบริการดูแลประชาชน หรือประชาชนมีความแตกแยกกันอย่างรุนแรง ทหารก็จะเข้ามาเป็นผู้ปกครองเสียเอง ในทำนองเดียวกัน หากทหารรุ่นก่อนประสบความล้มเหลว แม้ว่าจะในระยะแรกจะสามารถควบคุมบ้านเมืองให้สงบเรียบร้อยได้ แต่เมื่อบ้านเมืองกลับมาวุ่นวายและขัดแย้งกันอีก ทหารที่อาจจะจะเป็นทหารรุ่นเดิมนั้น หรืออาจจะจะเป็นทหารรุ่นใหม่ ก็จะมาทำ “รัฐประหาร” เพื่อ “แก้ไข” (ซึ่งความจริงคือ “แก้ตัว” เสียมากกว่า) ครั้งแล้วครั้งเล่า นักรัฐศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องนี้ท่านจึงสรุปเป็นทฤษฎีว่า “ตราบเท่าที่ทหารยังเป็นองค์กรเดียวที่มีความเข้มแข็งที่สุดในสังคมการเมืองของประเทศนั้น ทหารก็จะยังคงเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองได้โดยตลอด จนกว่าในประเทศนั้นจะมีการ ก่อตั้งองค์กรอื่น โดยเฉพาะองค์กรภาคประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง เข้ามารับมืออบอำนาจในการปกครองนี้ไปดำเนินการด้วยตนเองได้” (เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์, 2508)

ทหารในประวัติศาสตร์การเมืองของไทยก็เป็นไปตามทฤษฎีดังกล่าว เพราะถ้าศึกษาลงไปลึกๆ จะพบว่าตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 “จริงๆ แล้ว” ทหารเป็นเพียง “เครื่องมือ” ในการยึดอำนาจให้กับระบอบราชาธิปไตย ซึ่งก็หมายถึงข้าราชการทั้งหลายที่เป็นองค์กรที่มี “อำนาจมากที่สุด” อยู่ในช่วงเวลานั้น ดังจะเห็นได้จากหลังการยึดอำนาจในวันนั้น ทหารก็ไม่ได้ขึ้นมาใช้อำนาจอย่างเต็มที่ เช่น นายกรัฐมนตรีก็มาจากผู้อาวุโสในระบอบราชาธิปไตย เป็นต้น ทหารจึงมีฐานะแค่ “ผู้ประคับประคอง” รักษาความมั่นคงให้กับรัฐบาลเท่านั้น แต่ต่อมาหลังกบฏบวรเดช ทหารได้เห็นแล้วว่ารัฐบาลที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดตั้งระบบรัฐสภาให้แข็งแกร่งนั้นทำท่าว่าจะไปไม่รอด จึง

ขึ้นมาใช้อำนาจเสียเอง โดยให้พระยาพลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ระยะหนึ่ง แต่เมื่อสภามีวิกฤติขึ้นอีก รวมถึง “ความเก่า” ของพระยาพลพลที่ทำให้บาร์มีในกองทัพต้องลดลงไป ที่สุดหลวงพิบูลสงคราม นายทหารผู้มีอำนาจสูงสุดในกองทัพ “ตัวจริง” จึงได้ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และดำรงตำแหน่งนั้นมาจนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้วให้รัฐบาลพลเรือนที่เล่นการเมืองแบบได้ดินกับฝ่ายสัมพันธมิตรเข้ามาบริหารประเทศ กระทั่งเกิดกรณีสวรรคตของรัชกาลที่ 8 ทหารก็ได้โอกาสกลับคืนสู่อำนาจอีกครั้ง และในทำนองคล้ายกับจอมพล ป. (อดีตหลวงพิบูลสงคราม) พิบูลสงคราม ก็เข้าสู่ยุค “เสื่อมบาร์มี” ทำให้เกิดการช่วงชิงอำนาจกันระหว่างนายทหารรุ่นใหม่ คือพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ที่จอมพล ป.วางตัวไว้ให้คุมกำลังในฝ่ายรัฐสภา กับพลเอกสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่วางตัวไว้ให้คุมกำลังในฝ่ายกองทัพ สุดท้ายพลเอกสฤษดิ์โดยอาศัยกระแส “พลังมวลชน” ที่โจมตีรัฐบาลในเรื่องการเลือกตั้ง “ที่ไม่เรียบร้อย” เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 จึงได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจจอมพล ป. เสียในอีก 7 เดือนต่อมา ซึ่งทำให้การเมืองไทยในสมัยนั้นแย่ที่สุด (THE STANDARD TEAM, 2562)

ความจริงอีกอย่างหนึ่งก็คือ ทหารไทยในทุกยุคทุกสมัย “พยายามอย่างยิ่ง” ที่จะสร้าง “การเมืองใหม่” โดยพยายามที่จะลบภาพความเป็นเผด็จการของทหารนั้นให้ “เบาบาง” ลงไป เพราะในสมัยจอมพล ป.หลังการรัฐประหาร 2490 ก็พยายามจะให้มีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ถึง 2 ฉบับ จนได้จัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 ดังกล่าว หรือในกรณีของจอมพลสฤษดิ์ ก็เช่นเดียวกัน ก็ได้ให้มีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใน พ.ศ. 2502 แต่ยังไม่เสร็จทันก็ถึงแก่อสัญกรรมเสียก่อน โดยที่จอมพลถนอม กิตติขจร ก็ได้ดำเนินการให้มีการร่างต่อมา จนมาเสร็จในปี 2511 และมีการเลือกตั้งในปีต่อมา แต่ด้วยกลไกของรัฐสภาที่วางไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2511 ไม่ได้เป็นไปตามแนวคิดที่ทหาร “คาดการณ์” ไว้ ที่สุดในปี 2514 จอมพลทหารก็ทำรัฐประหารรัฐบาลของตนเองเพื่อล้มสภาเสีย ซึ่งตัวอย่างของความพยายามของทหารที่จะสร้าง “การเมืองใหม่(แบบทหาร)” ก็ยังคงเป็นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 ของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2534 ของ รสช. รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ของ คมช. และ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ของ คสช.นี้

ที่สุดเราอาจจะสรุปในตอนท้ายนี้ว่า “ทหารไทยนั้นทำรัฐประหารได้ง่าย เพราะคนไทยหวังพึ่งทหาร เหมือนกับลูกน้อยที่หวังว่าพ่อแม่จะดูแลอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อมีทุกข์ร้อนอะไรที่คนไทยแก้ไขเองไม่ได้ ก็อาจจะเรียกร้องหรือเปิดโอกาสให้ทหารมายึดอำนาจอยู่เรื่อยๆ ในทำนองเดียวกัน พ่อแม่หรือทหารแบบไทยๆ ก็ยังมีความเป็นห่วงลูกๆ อยู่เสมอ คืออยากจะให้คนไทยได้อยู่ภายใต้ระบอบการปกครองที่เหมาะสม จึงเพียรคิดเพียรสร้าง

ระบอบแบบนั้นมาป้อนให้กับคนไทย ทว่าลูกๆ คนไทยนี่เองที่ไม่เข้าใจทหารผู้เป็นพ่อแม่ เรียกร้องมากไป อยากได้อำนาจหรือเสรีภาพมากไป บ้านเมืองจึงมีความขัดแย้งวุ่นวาย แล้วพ่อแม่คือทหารก็ต้องออกมาปราบ(หรือปราบ) ดังที่เห็นเป็นวงจรอุบาทว์นี้”

แล้วอะไรคือต้นเหตุของวงจรอุบาทว์นี้

คำตอบคือ คนไทยนี่เองที่เป็นต้นเหตุของ “วงจรอุบาทว์” เมื่อโครงสร้างทางการเมืองหรือวัฏจักรทางการเมืองได้ถูกนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมาย หลังจากการทำรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลทักษิณ ในปี 2549 โครงสร้างดังกล่าวคือการตรากฎหมายปรับโครงสร้างสภาภิบาลใหม่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งโยกย้ายนายทหาร แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเป็นประธานสภาภิบาลใหม่โดยตำแหน่งและมาจากฝ่ายการเมือง หลายครั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกับนายกรัฐมนตรีเป็นคนเดียวกัน แต่สภาภิบาลใหม่ก็ประกอบด้วยนายทหารประจำการ และคนที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้บัญชาการกองทัพบก เพราะเป็นผู้เดียวที่จะสั่งให้มีการปฏิบัติ ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินได้

ด้วยเหตุนี้กองทัพบกจึงมีความสำคัญที่สุดในเวทีการเมืองไทย เพราะบรรดาสมาชิกสภาภิบาลใหม่จะมีมติแต่งตั้งโยกย้ายผู้ใด เสียงของบรรดาแม่ทัพนายกองจึงเป็นเสียงข้างมากเสมอ ไม่จำเป็นต้องฟังนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กองทัพจึงเป็น “อิสระ” จากฝ่ายการเมือง ไม่ว่าจะเป็นคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภา หลายครั้งสภาสูงหรือวุฒิสภาก็ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่ได้รับการแต่งตั้งมาจากฝ่ายทหารที่ทำปฏิวัติรัฐประหาร เพื่อมาคอยดูแลมิให้ผู้ทำปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาต้องได้รับโทษทัณฑ์ โดยการออก พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ก่อนที่จะพ้นภาระหน้าที่ไป

โครงสร้างสังคมไทยมีวิวัฒนาการมาจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ความรู้สึกผูกพันและภาระหน้าที่ของกองทัพ จึงมิได้ผูกพัน หรือเป็นผู้พิทักษ์สิทธิเสรีภาพ หรืออธิปไตยของประชาชน แต่มีจิตวิญญาณในการรักษาอนุรักษจารีตประเพณี มิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ซึ่งก็ตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นประชาชนในเมืองหรือต่างจังหวัดอยู่แล้วในประเด็นนี้

ความคิดของผู้ทรงอำนาจกลุ่มนี้เห็นว่า นักการเมืองหรือผู้ที่ประชาชนเลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนของตนนั้น ล้วนแต่เป็นคนฉ้อฉล ทุกจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งก็เป็นความจริงอยู่ไม่น้อย แต่ก็เพราะระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยล้มลุกคลุกคลาน ไม่มีความต่อเนื่อง พัฒนาการที่ถูกตัดตอนทำให้ประชาชนยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้แทนของตนได้ จะให้นักการเมืองครองอำนาจอยู่นานไม่ได้ ยิ่งไปกว่านั้นจากการเลือกตั้งที่ไม่มีความต่อเนื่อง ประชาชนในต่างจังหวัดจึงมองประโยชน์ระยะสั้นส่วนตนเป็นที่ตั้ง กล่าวคือ

ประชาชนจะเลือกผู้ที่สามารถนำโครงการพัฒนา เช่น ถนนหนทาง ถนนไร้ฝุ่น รางรถไฟ สนามบิน โครงการขุดลอกแหล่งน้ำ หนองคลองบึง เข้ามาในหมู่บ้านของตน โครงการต่างๆ เหล่านี้ไม่มีใครสนใจว่าฝ่ายการเมืองจะหักเปอร์เซ็นต์เท่าใด เพราะตนไม่รู้สึกว่าเงินเหล่านี้เป็นเงินภาษีอากรที่ตนต้องจ่าย เพราะระบบภาษีอากรของเราเป็นเงินภาษีทางอ้อมเสียเป็นส่วนใหญ่ อนาคตข้างหน้าภาษีทางตรงก็จะมีสัดส่วนในงบประมาณรายได้ของรัฐบาลน้อยลงเรื่อย ๆ

ทางฝ่ายข้าราชการประจำ ซึ่งอาจจะแบ่งหยาบๆ ออกได้เป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายความมั่นคง อันได้แก่ ข้าราชการทหาร และตำรวจกับข้าราชการพลเรือนสำหรับข้าราชการตำรวจนั้นก็ต้องทำมาหากิน เพราะการจะดำรงตนอยู่ในตำแหน่ง เลื่อนยศ พลด ย้าย ไม่ว่า จะเป็นฝ่ายสืบสวนหรือสอบสวน ก็ต้องมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นและค่าใช้จ่ายสูงก็ขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับการเติบโตของสังคม การแยกฝ่ายสืบสวนออกจากฝ่ายสอบสวนจึงเป็นไปได้ หรือ เป็นไปไม่ได้นาน เพราะฝ่ายสืบสวนเมื่อได้ยศได้ชั้นเงินเดือนตามปกติแล้วก็ยากจะย้าย กลับมาอยู่ฝ่ายสอบสวน เมื่อระบบเป็นเช่นนี้ก็ยากที่จะปฏิรูประบบตำรวจให้กลับมาอยู่ใน “ระบบคุณธรรม” หรือ “merit system” ได้ รัฐบาลไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้งหรือมาจากการปฏิวัติรัฐประหาร จึงตกอยู่ในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก เพราะเป็นเรื่องของ “ระบบ” ไม่ใช่ต่อบุคคล ระบบได้เกิดขึ้นและดำรงอยู่นานแล้ว มิใช่เพิ่ง จะเกิดขึ้น

สำหรับข้าราชการพลเรือนนั้น ไม่ว่าจะยามปกติหรือยามมีรัฐบาลทหาร ก็มีความ โน้มเอียงที่จะต้องทำงานสนองรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงอยู่แล้ว การกระทำอันเป็นการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น จะทำโดยฝ่ายการเมืองไม่ว่าฝ่ายการเมืองนั้นมาจากข้าราชการ ประจำหรือจากนักการเมือง คนที่ทำหน้าที่ขังเรื่อง ดึงเรื่อง ดูเล่ห์เหลี่ยมกฎหมาย ก็คือ ฝ่ายข้าราชการประจำนั่นเอง ฝ่ายการเมืองจะทำเองไม่ได้ เมื่อตนต้องทำให้ฝ่ายการเมือง ตนก็เพิ่มเปอร์เซ็นต์ไว้เป็นของตนเองด้วย มูลค่าการประมูลโครงการต่างๆ จึงแพงขึ้นเป็น 10-20 เปอร์เซ็นต์ ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาต่างๆ หรือโครงการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ การซื้อเครื่องบิน หัวรถจักร ล้วนแต่มีเปอร์เซ็นต์ทั่วไปหมด (วีรพงษ์ รามางกูร, 2559)

วงจรหรือวัฏจักรการเมืองจึงเกิดขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีรัฐบาลตามระบอบ ประชาธิปไตยที่มาจาก การเลือกตั้ง รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งก็ต้องหาเสียงกรังให้พรรค พรรคก็ต้องสร้างโครงการต่างๆ เมื่อมีการเปิดโปงโดยพรรคฝ่ายตรงกันข้ามหรือพรรคฝ่าย คำนและสื่อมวลชน ก็เป็นโอกาสดีที่ฝ่ายกองทัพซึ่งเป็นอิสระจากรัฐบาลที่จะสร้างกระแสให้ ประชาชนต่อต้านรัฐบาล กรณีล่าสุดก็คือ การสร้าง กปปส. เพื่อปูทางไปสู่การทำ รัฐประหารและก่อตั้งรัฐบาลทหาร เมื่อมีรัฐบาลทหารก็จะมีข่าวการทุจริตฉ้อราษฎร์บัง หลวง ซึ่งคงจะทำเองไม่ได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากข้าราชการประจำ ตั้งแต่ชั้น

ปลัดกระทรวงและอธิบดีซึ่งเรื่องขึ้นมา ทำเอกสารทำการวิเคราะห์และทำการประมุลจัดซื้อจัดจ้างให้ ชาวก็ปิดไว้ไม่ได้ ความอึดอัดก็เกิดขึ้นเพราะตรวจสอบไม่ได้ ความอึดอัดก็จะเกิด กระแสเรียกร้องประชาธิปไตย ดังจะเห็นเป็นความขัดแย้งในเรื่องที่จะสร้างระบอบประชาธิปไตยครั้งใดได้อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะแนบเนียนไม่เกิดกระแสต่อต้าน ก่อนจะไปถึงจุดหมายปลายทางอันเดียวกัน

ต่อไปไม่ช้าก็เร็ว ก็คงจะมีเลือกตั้งถ้ารัฐธรรมนูญผ่านประชามติ แล้วก็มีการจัดตั้งรัฐบาลประชาธิปไตยครั้งใด แต่ถ้ารัฐธรรมนูญไม่ผ่านประชามติ แล้วนายกรัฐมนตรีจะหยิบรัฐธรรมนูญฉบับใดฉบับหนึ่งมาประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญถาวร ความวุ่นวายคงเกิดขึ้นเร็วกว่าที่คาดเพราะเป็นรัฐธรรมนูญถาวรที่ขาดความชอบธรรม เป็นรัฐธรรมนูญที่ถูกประชาชนปฏิเสธมาแล้ว หรือไม่ก็เป็นรัฐธรรมนูญถาวรฉบับเก่าๆ ที่เคยถูกประณาม เคยถูกฉีกมาแล้ว เมื่อมีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังร่างกันอยู่นี้ หรือฉบับเก่าๆ ที่จะถูกหยิบยกปรับปรุงแก้ไขแล้วประกาศใช้ รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอาจจะออกมาเหมือนเดิม แต่ครั้งนี้พรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลไม่ได้ เพราะวุฒิสภาซึ่งมาจากการแต่งตั้งมีสิทธิมีเสียงในการลงมติไว้วางใจรัฐบาล และมีสิทธิมีเสียงในการลงมติผ่านร่าง พ.ร.บ.สำคัญ เช่น พ.ร.บ.งบประมาณและ พ.ร.บ.เกี่ยวกับการเงิน โดยมีอำนาจที่จะชี้ว่า พ.ร.บ.ใด เป็น พ.ร.บ.ที่เกี่ยวกับการเงิน เมื่อพ้นบทเฉพาะกาลแล้วรัฐบาลครั้งใดก็อาจจะอยู่ได้ระยะหนึ่ง กระแสการต่อต้านระบอบประชาธิปไตยครั้งใดก็จะเกิดขึ้นมาอีก กระแสเรียกร้องประชาธิปไตยเต็มใบก็จะกลับมาวนเวียนเป็นวัฏจักรเช่นว่านี่ไปเรื่อย ๆ ตราบใดที่กองทัพไม่มีศรัทธาและไม่มีใจไว้วางใจนักการเมือง ซึ่งกองทัพก็เป็นอิสระจากสถาบันประชาธิปไตย ไม่ยึดโยงกับประชาชนดังเช่นสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐบาลที่มาจากเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร การเมืองจึงสลับไปสลับมาระหว่างกองทัพกับสภาผู้แทนราษฎร (วีรพงษ์ รามางกูร, 2559)

กระแสกดดันจากภายนอกประเทศก็คงมีความหมายไม่มากนัก เพราะในเวทีการค้าระหว่างประเทศ ประเทศมหาอำนาจให้น้ำหนักกับผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของตนเป็นหลัก อุดมการณ์ประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชน เป็นเพียง “วาทกรรม” ใช้บังหน้าและเป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของตนเท่านั้น

วัฏจักรเช่นว่าคงจะดำรงไปอีกนาน ตราบใดที่โครงสร้างทางสังคม โครงสร้างทางชนชั้นของประเทศไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังดำรงอยู่เช่นนี้ ปฏิวัติครั้งนี้ น่าจะ “เสียของ” อีกนั่นแหละ ไม่ว่ารัฐธรรมนูญจะเขียนอย่างไรคนไทยจึงไม่ให้ความสำคัญกับรัฐธรรมนูญเลย จะเขียนอย่างไรก็ได้ ขอให้ออกมาเร็วๆ ก็แล้วกัน อย่างไรก็ตาม อยากรู้เสียกลข้างหน้าก็ต้องมี

ปฏิวัติอีกอยู่ดีเมื่อโอกาสเปิดให้ทำ เพราะโครงสร้างอำนาจที่เป็นอย่างนี้ไม่มีทางจะไม่ “เสียของ”

รัฐประหารไม่ได้จู้ ๆ เกิดขึ้นตามใจทหาร ไม่ว่า “บิกตู” หรือ “บิกทหาร” ทั้งหลายที่สำคัญไม่ได้เกิดขึ้นแบบดื้อ ๆ โดยไม่มีต้นสายปลายเหตุรัฐประหารทุกครั้ง มีสาเหตุจากการแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ ทั้งลับและเปิดเผย โดยใช้ข้ออ้างเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ซาก ๆ มาตลอดว่า คณะรัฐประหารจำเป็นต้องทำเพื่อชาติ! หากแยกแยะต้นเหตุที่เอื้อให้เกิดรัฐประหาร มีอย่างน้อย 3 ข้อ ดังนี้หนึ่ง-รัฐบาลบริหารชาติอย่างไร้ธรรมาภิบาล คอร์รัปชันโกงชาติอย่างมโหฬารสอง-รัฐบาลใช้อำนาจรัฐบริหารชาติแบบเล่นพรรคเล่นพวก โยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการอย่างไร้ความเป็นธรรม เพื่อใช้กลไกรัฐที่ใกล้ชิดตนเป็นเครื่องมือคอร์รัปชันโกงชาติสาม-รัฐบาลมีพฤติกรรมเหิมเกริม ถึงขนาดบังอาจปฏิบัติการจะโค่นล้มสถาบันสำคัญของชาติแน่นอน การรัฐประหารจะเกิดขึ้นได้ยากยิ่ง หากรัฐบาลที่แม้จะมาจากการเลือกตั้งสกปรก แต่ไม่กระทำเรื่องชั่วร้ายดังกล่าวข้างต้น และบริหารชาติเพื่อคนส่วนใหญ่เป็นที่ตั้ง มิได้ใช้อำนาจรัฐอย่างอธรรม เพื่อกอบโกยผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง มิได้ใช้เงินของชาติทำโครงการเพื่อหาเสียงและโกง มิได้ทำโครงการประชานิยมที่ไร้ความรับผิดชอบก่อความเสียหายใหญ่หลวง ต่อความมั่นคงของชาติในมิติสำคัญๆ ทั้งทางการเมือง-เศรษฐกิจ-การเงิน-การคลัง ฯลฯ นำฉันทสมานาเปื้อนสนานาขยะแขยง เพราะชาติไทยผ่านการเลือกตั้งมานับครั้งไม่ถ้วน แต่ชาติกลับได้นักการเมืองส่วนใหญ่ ที่ผ่านสนามเลือกตั้งสกปรก เข้าสู่ “สภาผู้แทนราษฎร” ในนาม “ตัวแทนประชาชนอันทรงเกียรติ” ที่ส่วนใหญ่ไม่ยอมกลับมาเนื้อ-กลับตัว-กลับใจ-ลด-ละ-เลิกการกระทำชั่ว หันมาทำความดีเพื่อชาติและประชาชน ด้วยการกระทำสิ่งดีๆ เช่น หลังผ่านการใช้เงินซื้อเสียงและโกงเลือกตั้ง จนได้เข้าไปนั่งในสภาฯ แล้ว “นักการเมือง” ต้องไม่ยกมือลงมติเลือก “ประธานสภาฯ” ที่เป็น-คนชั่ว! ต้องไม่ยกมือลงมติเลือก “นายกรัฐมนตรี” ที่เป็น-คนชั่ว! ต้องไม่ยกมือลงมติให้มีการออกกฎหมาย ที่ไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ชาติและประชาชนคนส่วนใหญ่ ฯลฯ ถ้า “ผู้แทนราษฎรที่ดีจริง” ต้องเป็น “หมอดี” ในการ “ทำแท้ง-และ-ทำคลอด” การ “ทำแท้ง” คือไม่ยกมือลงมติให้สภาฯเอาคนชั่วขึ้นปกครองชาติเด็ดขาด! แต่ต้อง “ทำคลอด” ด้วยการยกมือลงมติให้สภาฯเอาคนดีขึ้นปกครองชาติให้ได้! อีกทั้งต้อง “ทำแท้ง” ไม่ยกมือลงมติให้สภาฯ ออกกฎหมายอธรรมทั้งปวงเด็ดขาด! แต่ต้อง “ทำคลอด” ยกมือลงมติให้สภาฯ ออกกฎหมายที่เป็นธรรมทั้งปวงให้ได้

เมื่อ “รัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง” กระทำเรื่องชั่วร้าย เช่น รัฐบาลกับพวกพ้องคอร์รัปชันโกงชาติ หรือ รัฐบาลและพวกกระทำเรื่องผิดกฎหมายในมิติสำคัญๆ ฯลฯ “ผู้แทนราษฎรที่ดีในสภาฯ” ต้องเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลสามัญ โดยไม่เห็นแก่หน้าใครทั้งสิ้น และต้องยกมือลงมติขับไล่หรือล้มรัฐบาลเลวร้ายนั้นลงให้ได้ ส่วนจะยกมือลงมติ

ไม่ไว้วางใจรัฐบาลหรือยุบสภา เพื่อให้รัฐบาลใหม่เข้ามาปกครองชาติแทน หรือเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง หรือไม่นั้น ต้องขึ้นกับสถานการณ์ในห้วงนั้น..จริงไหม?แต่รัฐสภาและรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งสกปรก มักทำตรงกันข้ามกับสิ่งที่ควรทำเสมอ เช่น หลังใช้เงินซื้อเสียงและโกงเลือกตั้งเข้าสภาแล้ว มักยกมือลงมติเลือก “คนชั่ว” เป็น “ประธานสภา” และ เอา “คนชั่ว” ขึ้นเป็น “นายกรัฐมนตรี” อีกด้วย! แถม “ท่านผู้แทนฯ อันทรกเกียรติ”ทั้งหลาย ยังทำให้ “สภาฯ อันทรกเกียรติ” กลายเป็น “สภาสวนสัตว์-เสือ-สิงห์-กระทิง-แรด-วัว-ควาย-สุนัข-ตัวเหี้ย” ฯลฯ เป็นสภาไร้สติขาดสมอง เป็น “สภาตรายาง-สภาผักกั้ว-สภาผิว-สภาเมีย-สภาก๊าก-สภาซั้ว-สภาทาส” ฯลฯ ที่สำคัญอย่างยิ่ง “ท่านผู้แทนฯ อันทรกเกียรติ” ได้กระทำซ้ำเรา “สภาฯ อันทรกเกียรติ” ให้กลายเป็น “สภาฯ อันไร้เกียรติ” ไร้คุณธรรม-จริยธรรม-ศีลธรรม ไร้ความซื่อสัตย์สุจริต กระทั่งบางเรื่องถึงกับ ไร้ความรักชาติ และรักประชาชนคนส่วนใหญ่ด้วยซ้ำไป..จริงไหม? เพราะบางเรื่อง “ท่านผู้แทนฯอันทรกเกียรติ” ถึงกับใช้สภาฯเป็น “ช่องโจร” สุมหัวกัน “ปล้นชาติ-ขายชาติ” อย่างหน้าด้านๆ ด้วยการยกมือลงมติ “ขายทรัพยากรอันมีค่าของชาติ” อย่างไม่คุ้มค่า และ “ขายผลประโยชน์ชาติ-ประชาชน” อย่างชั่วช้าสามานย์ เพียงเพ่อนายทุนพรรค และพวกพ้อง จะได้เสวยสุขกับอำนาจ-เงินทอง-ผลประโยชน์

แทนที่จะสร้างการเมืองให้มีธรรมาธิปไตย อันจะนำชาติและประชาชน ก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมั่นคงยั่งยืน อันเป็นภารกิจสำคัญที่สุดของการเป็นรัฐบาลของชาติ แต่ทว่า ทั้งรัฐบาลมาจากการยึดอำนาจรัฐด้วยเงินและโกงเลือกตั้ง กับรัฐบาลมาจากการยึดอำนาจรัฐด้วยรัฐประหาร กลับไม่ลงมือปฏิรูปชาติทุกภาคส่วน ไม่ยอมปฏิรูปชาติในมิติสำคัญอย่างจริงจัง เพื่อนำชาติไปสู่มิติเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ ให้ผู้มีรายได้น้อย และคนจนอย่างเป็นธรรม ชาติไทยช่างโชคร้ายเหลือแสน เพราะชาติไทยยังไม่ได้รัฐบาลที่ดี ดังหวัง ขึ้นมาปกครองชาติไทยให้ประชาชนได้ชื่นชมยินดี ตรงกันข้าม ชาติและประชาชนไทยมักได้รัฐบาลที่ไร้ธรรมาธิปไตย ขึ้นปกครองชาติบ้านเมืองเรื่อยมา จนราวกับ “รัตนโกสินทร์ไร้ผู้นำชาติที่ดี” เสียจนหมดแล้ว..แน่นอน.. การเป็นคนชั่ว-ทำชั่วเป็นเรื่องง่ายดาย การเป็นคนดี-ทำดีเป็นเรื่องยากยิ่ง! “นักการเมือง” ต้องเป็นคนดีมีคุณธรรมรองจาก “พระสงฆ์” เพราะชาติต้องการนักการเมืองที่ดีต้องทั้งเก่งและดี..ใช่ไหม? เพราะนักการเมืองต้องบริหารชาติบ้านเมือง ต้องบริหารเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมหาศาล ที่ขูดรีดมาจากหยาดเหงื่อแรงงานของประชาชน นักการเมือง-ต้องคลุกคลีอยู่กับผลประโยชน์มากมาย ในโครงการใหญ่น้อยของราชการและหลวง ต้องกำกับให้เกิดความยุติธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทุกมิติในชาติให้ได้อย่างสมดุล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ-การเมือง-สังคม-ศาสนา-กฎหมาย ฯลฯ (วาสนา นาน่วม, 2564)

นักการเมืองต้องเป็นผู้บริหารชาติที่ดีมีคุณภาพ นั่นคือ ต้องไม่ปล่อยให้ “ทุนยักษ์-ทุนใหญ่” ได้เปรียบ “ทุนกลาง-ทุนเล็ก” เกินควร จนไร้ความยุติธรรม นักการเมือง-ต้องไม่ปล่อยให้ “พ่อค่านักธุรกิจหน้าเลือด” ทำการค้าขูดรีดเอาเปรียบประชาชน ที่เป็นทั้งผู้ใช้บริการและผู้บริโภค.. โดยนักการเมืองในนามรัฐบาล จงใจ “เอาหูไปนาเอาตาไปไร่” หรือแอบมีผลประโยชน์ร่วมกับ “พ่อค่านักธุรกิจหน้าเลือด” จนปล่อยให้ “พ่อค่านักธุรกิจหน้าเลือด” เหล่านั้น กอบโกยผลประโยชน์ “รีดเลือดจากปู” จากการค้าสามานย์ ที่ยึดกำไรสูงสุดเป็นสรณะ จนไม่แยแสในความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมชาติ “ผู้นำ-รัฐบาล” ได้กระทำดังเหตุข้างต้น ต้องถือเป็น “ผู้นำ-รัฐบาล” ชั่วร้ายและเล็ดเย็นที่สุด เพราะแทนที่ “ผู้นำ-รัฐบาล” จะใช้อำนาจรัฐ และกำกับกลไกรัฐให้กระทำในเรื่องถูกต้องชอบธรรม ให้กับชาติและประชาชนได้มีชีวิตที่ดีมีคุณภาพมากขึ้น กลับกระทำตัวเป็น “ผู้นำ-รัฐบาล” ที่กดขี่ข่มเหงประชาชนผู้มีรายได้น้อย และคนที่ด้อยโอกาส “ผู้นำ-รัฐบาล” จำนวนมิใช่น้อยในชาติไทยและโลก ซึ่งมี “ผู้นำ-รัฐบาล” มีผลงานดีเป็นที่ประจักษ์ ในสายตาของประชาชน หากแต่เป็น “ผู้นำ-รัฐบาล” กระล่อนปลิ้นปล้อน ใช้วิธีหลอกลวงสร้างภาพดีมาปิดความชั่วร้าย แต่ในที่สุดก็ต้องพบกับความวิบัติจาก “ความลับไม่มีในโลก” จนถูกเปิดโปงความชั่วช้าสามานย์ออกสู่สาธารณชน จนกลายเป็น “ผู้นำ-รัฐบาลทรราช” ที่ถูกจับเข้าคุกตะรางบ้าง ต้องหลบหนีความผิดลี้ภัยไปอยู่ต่างแดนตราบนานทุกวันนี้บ้าง.. การเลือกตั้งชาติไทยในอนาคต-ถ้ามี! ชาติไทยจะได้คนดีขึ้นปกครองชาติ..แน่หรือ

เอกสารอ้างอิง

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. (2508). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มปป.

พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2562). *ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.

วาสนา นาน่วม. (2564). 7 ปี รัฐประหาร ทหารได้ "ปัญหาของวงจรรอบาหว" คือใคร? แจง ทำอะไรสำเร็จบ้าง. สืบค้น 1 สิงหาคม 2564, จาก https://www.khaosod.co.th/politics/news_6414148

วีรพงษ์ รามางกูร. (2559). *วงจรรวมการเมืองไทย โดย วีรพงษ์ รามางกูร*. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2564, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_73607

THE STANDARD TEAM. (2562). 26 กุมภาพันธ์ 2500 – เลือกตั้งสกปรกที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2564, จาก <https://thestandard.co/onthisday260219/>